

Datum
2022-10-25

Diarienummer
MH-2022-1292-12

Miljöinspektör
Lilian Flygare Ivarsson
lilian.flygare-ivarsson@trelleborg.se
0410-73 32 48

Samhällsbyggnadsnämnden

Rapportering år 2022 av "Handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster och annat mikrokröp i Trelleborgs kommun - Projekt mikroplaster"

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att sända skrivelsen till Kommunfullmäktige i Trelleborgs kommun, som redovisning/rapportering av förvaltningarnas och kommunala bolagens arbete år 2022 med "Handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster och annat mikrokröp i Trelleborgs kommun - Projekt mikroplaster".

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämnden tog år 2018–2019 fram "Handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster och annat mikrokröp i Trelleborgs kommun - Projekt mikroplaster", Handlingsplanen remitterades två gånger till samtliga förvaltningar och kommunala bolag, antogs av i reviderad form av Samhällsbyggnadsnämnden juli 2019, sändes till Kommunfullmäktige för antagande. Handlingsplanen antogs av Kommunfullmäktige den 23 september 2019.

Denna skrivelse är en uppföljning av handlingsplanen för tredje året i rad och är en rapportering av arbetet för år 2022 till Kommunfullmäktige inför Kommunfullmäktiges årsredovisning.

Beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden tog år 2018–2019 fram "Handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster och annat mikrokröp i Trelleborgs kommun - Projekt mikroplaster", Handlingsplanen remitterades två gånger till samtliga förvaltningar och kommunala bolag, antogs av i reviderad form av Samhällsbyggnadsnämnden juli 2019, sändes till Kommunfullmäktige för antagande, och antogs av Kommunfullmäktige den 23 september 2019. I Kommunfullmäktiges beslut står följande:

"Beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

Att anta handlingsplanen

Att budget för genomförande hanteras i budgetberedningen årligen, samt

Att Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att följa upp handlingsplanen och årligen rapportera arbetet till Kommunfullmäktige i samband med redovisningen.”

Denna skrivelse är en uppföljning av handlingsplanen för tredje året i rad och är en rapportering av arbetet för år 2022 till Kommunfullmäktige inför Kommunfullmäktiges årsredovisning.

Samhällsbyggnadsförvaltningens arbete med handlingsplanen

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning har 2022-06-07 haft ett Teams-möte med de berörda förvaltningarna och kommunala bolagen. Teams-mötets syfte var att berörda förvaltningar och kommunala bolag skulle få ge muntlig information om vad man hittills har arbetat med i projektet under år 2022 och vad man planerar arbeta med i framtiden, samt att förbereda sig inför rapporteringen till Kommunfullmäktige. Under mötet visades en Power Point-presentation med sammanfattning av vad de berörda förvaltningarna och bolagen hade utfört under åren 2021/2022. Miljöavdelningen sammanfattade vad som framkommit under Teams-mötet, se Bilaga 4. Miljöavdelningen har även startat ett team i Teams – Sam-projekt mikroplaster. Miljöavdelningen har uppmanat de berörda förvaltningarna och kommunala bolagen att inkomma med redovisning senast den 2022-10-01 för vad som utförts avseende Projekt mikroplaster sedan år 2021 och vad som planeras utföras i fortsättningen. Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning sammanställer här avdelningarnas och bolagens rapportering till Samhällsbyggnadsnämnden i november 2022, som föreslås sända vidare till Kommunfullmäktige för antagande. Handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster och annat mikrokröp i Trelleborgs kommun - Projekt mikroplaster” ingår som ett av åtgärdsförslagen i mål 8 i Miljömålsprogram 2021–2030, som också är styrdokument till handlingsplanen.

Delprojekten i Handlingsplanen är som tidigare:

1. Rening av dagvattenutsläpp
2. Konstgräsplaner
3. Gummibaserade fallskyddsytor och multiplaner
4. Industriell produktion och hantering av primärplast
5. Tvätt av syntetfibrer
6. Båtbottenfärger
7. Nedskräpning
8. Upphandling i Trelleborgs kommun
9. Avloppsreningsverkens roll avseende utsläpp av mikroplaster och läkemedelsrester i utgående vatten och slam
10. Rening av havet utanför Trelleborgs kommuns kust
11. Information

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning utför under hösten 2022 tillsyn och uppföljning enligt följande delprojekt: Delprojekt 4. Industriell produktion och hantering av primärplast på 6 olika plastföretag, Delprojekt 5. Tvätt av syntetfibrer, uppföljning av tillsyn på 3 tvätterier i kommunen samt Delprojekt 6. Båtbottensfärger.

De förvaltningar och kommunala bolag som antingen deltagit vid Teams-mötet 2022-06-07 och/eller inkommit med redovisningar är Tekniska serviceförvaltningens avdelningar Stadsmiljöavdelningen (enheterna Park och Natur, Småbåtshamnar samt kommunekologen), Trelleborg Kretslopp och Vatten, Intern service-avdelningen och Fastighetsavdelningen. Vidare har Kultur- och fritidsförvaltningen, Bildningsförvaltningen, Kommunledningsförvaltningens kommunikationsenhet och upphandlingsenhet, AB TrelleborgsHem och Trelleborgs Hamn AB deltagit vid Teams-mötet och/eller inkommit med redovisningar. Tekniska serviceförvaltningens VA- och avfallsavdelning har under 2022 bytt namn till ”Trelleborg Kretslopp och vatten”. Benämningen VA- och avfallsavdelningen används dock i Teams-mötet.

Fullständiga texter från redovisningarna finns i bilagor 1, 2, och 4. Fullständig text från Teams-mötet ”Sammanfattning av Teams-mötet 2022-06-07 om Projekt mikroplaster” finns i bilaga 4. Uppdaterad ansvarsfördelning finns i bilaga 5. Nedan följer en sammanfattning av de berörda förvaltningarna och kommunala bolagen har utfört och planerar att utföra inom varje delprojekt.

Förvaltningarnas och kommunala bolagens arbete med delprojekten, sammanfattning av redovisningarna

Delprojekt 1. Rening av dagvattenutsläpp

Tekniska serviceförvaltningens Stadsmiljöavdelningen (Gata, Park och Natur) samt Trelleborg Kretslopp och Vatten har delat ansvar för Delprojekt 1. Rening av dagvattenutsläpp.

Tekniska serviceförvaltningen, Trelleborg Kretslopp och Vatten, redovisar följande:

”Uppföljning mikroplast Kretslopp och vatten 2022-09-19

Kretslopp och vatten prenumererar på VA-guiden, rapporter från Svenskt vatten utveckling (SVU) och Avfall Sverige, Cirkulation (VA-tidning), Recycling, Miljö & Utveckling och Avfall och Miljö. Det är huvudsakligen via dessa kanaler som vår personal håller sig uppdaterade i mikroplastfrågan.

1. Dagvattenutsläpp

Dagvattnet har visat sig vara en betydande transportväg för mikroplaster. Det finns olika reningsmetoder på marknaden. Mer forskning krävs kring vilka tekniker som är mest effektiva för att minska utsläppen av mikroplast och däckpartiklar i dagvatten. Åtgärder bör i första hand vidtas så nära källan som möjligt. I vilka sammanhang som rening vid källan respektive i mer storskaliga, centraliserade anläggningar kan vara att föredra behöver utredas vidare. Nationella riktlinjer, rekommendationer och krav saknas i stort på området, vilket försvårar arbetet med kravställande.

Sweden Water Research har simulerat flöden av mikroplast till urbana vatten från en modellstad. Stopp för användning av gummigranulat, alternativt åtgärder som

granulatfällor beräknades ha stor effekt för utsläpp av mikroplast till dagvattnet. Resultaten visade att den enskilt, största källan till utsläpp av mikroplast från staden kom från däck. En storskalig dagvattenreningsanläggning hade potential att minska utsläppen av mikroplast från modellstaden med över 90% och däckpartiklar med 50%.

ECHA:s riskbedömningskommitté (RAC) förordar ett totalt förbud för användning av fyllnadsmaterial med mikroplast i konstgräsplaner. Totalförbudet har jämförts med åtgärder för att begränsa mikroplastutsläppen till maximalt 7 g/m² per år. Även vid en begränsning till 7 g/m² och år skulle det innebära utsläpp i storleksordningen 1 600 ton mikroplast per år i Europa. Kretslopp och vatten har vidarebefordrat information till Kultur- och fritidsförvaltningen om vilka åtgärder som förordas för att begränsa utsläppen. Åtgärderna skulle till exempel kunna ställas som krav vid upphandling, om nya konstgräsplaner med gummibaserat fyllnadsmaterial blir aktuellt.

I en utvärdering av brunnsfilter för dagvattenrening (tallbark och flis) i Järfälla, konstaterades att brunnsfilter eventuellt kunde motiveras vid kommunens konstgräsplaner, men på grund av höga zinkhalter. Låg halt av mikroplastpartiklar i det orenade vattnet, gjorde att det inte gick att fastställa filtrens reduktion av mikroplast. Filtren fungerade bäst för rening av olja och PAH, i kombination med relativt lågt dagvattenflöde.

Kretslopp och vatten deltog i intervju angående hur kommunen som VA-huvudman arbetar med mikroplast med fokus på dagvatten, till en intervjustudie av doktorand från Sweden Water Research, 2022-01-20.

Kommunen är medlem i det skånska nätverket ”Tänk om plast”. En av plattformens fyra huvudstrategier är att minska plast i dagvattnet och de listar möjliga åtgärder för olika aktörer.

Verksamhetsutövare och fastighetsägare måste ta ansvar för dagvattnets kvalitet. Kretslopp och vatten ställer gärna konkreta krav på dagvattenkvalitet kopplat till mikroplaster, men behöver i så fall nationellt beslutade kvalitetskrav och/eller kommunalt beslutade riktvärden och krav på åtgärder. I kommunens nuvarande regelverk för dagvattenhantering regleras förebyggande åtgärder, bland annat tömning av slamfång och gatusopning med visst intervall.

Avvattnings- och reningsanläggning för rännstensbrunnsslam togs i drift av verksamhetsutövare i kommunen under 2022. Renat vatten släpps för närvarande till kommunens dagvattenledningsnät. Det ställs inget krav på provtagning av mikroplast i dagsläget, men sandfilter kunde motiveras som en del av processen bland annat för att förebygga mikroplastutsläpp.”

Anteckningar från Teams-mötet:

VA- och avfallsavdelningen, Tekniska serviceförvaltningen, Josefin Methi-Sundell:

Delprojekt 1. Rening av dagvatten.

Josefin visade en IVL-rapport: Mikroplast från gjutet gummigranulat och granulatfria konstgräsytor, som eventuellt kan läggas ut på Teams-teamet Sam-Projekt mikroplaster. Josefin undrade hur företagen ska hantera/omhänderta dagvatten och avfall i dagvatten. Angående tvättvattnet från rengöring av gummimatta på utegym 2021, fick detta omhändertas som avfall, eftersom VA inte vill ha in förorenat dagvatten till reningsverken eller dagvattensystemet. Biofilter med vegetation har visat sig effektivt. Det är för tidigt att ställa krav, för lite studier finns. Josefin frågar om nätverket "Tänk om plast", som miljöavdelningen deltagit i. Ingen inbjudan har kommit på länge till miljöavdelningen, dags att ta kontakt med nätverket.

Tobias Henriksson talade i detta sammanhang om miljöavdelningens tillsyn på ÅGAB 2021, där gatubrunnslam tas emot och miljöavdelningen har ställt krav på rening. Sandfilter är ett processteg för partikelavskiljning som kunde motiveras på ÅGAB:s anläggning bland annat för att minska mikroplastutsläpp via utgående vatten. Olivia Wejfalk jobbar sedan någon månad på VA, och är med och lyssnar och lär.

Anteckningar från Teams-mötet:

Tekniska serviceförvaltningen, Stadsmiljöavdelningen, Kristoffer Tønning

Delprojekt 1. Rening av dagvatten.

Gatuenheten har börjat tömma dagvattenbrunnar vartannat år tillsammans med Fastighetsavdelningen. Man planerar att göra en kartutbyggnad för Parkenheten, för att se var dagvattenledningarna går.

AB TrelleborgsHem redovisar följande:

"För att bidra till en minskning av spridningen av mikroplaster och mikrokräp samt stödja Trelleborgs kommuns handlingsplan ska AB TrelleborgsHem genomföra nedan åtgärder. ▪ Ta extra hänsyn vid all planering och projektering i samband med nyproduktion för att motverka att dagvatten förorenas vid avledning till allmän dagvattenanläggning."

Delprojekt 2. Konstgräsplaner

Kultur- och fritidsförvaltningen, Tekniska serviceförvaltningens Trelleborg Kretslopp och vatten, Stadsmiljöavdelning, (Gata), Intern Service-avdelning samt Bildningsförvaltningen, delar ansvar för Delprojekt 2. Konstgräsplaner.

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning utförde hösten 2019 inspektioner på kommunens konstgräsplaner och förelade Kultur- och fritidsnämnden att inkomma med förslag till åtgärder för att minska spridningen av granulat från konstgräsplanerna.

Kultur- och fritidsförvaltningen redovisar följande:**"Status minskning spridning av mikroplaster**

Förvaltningen har under det senaste året jobbat med en utvärdering av fällor i dagvattenbrunnar på Vångavallen för att bedöma hur dessa fungerar. Det är inte mycket granulat som rör sig så långt från planen men tillräckligt för att införska fällor till fler anläggningar.

Förvaltningen har monterat upp skyltar om hur nyttjare kan hjälpa till med minskning av spridningen av granulat utanför planerna. Förvaltningen har också lagt väldigt mycket tid på att titta på en lösning för att kunna ersätta konstgräsplanerna med ett naturgräs. Tyvärr kunde marknaden inte möta de krav som ställdes upp varför denna idé har fått förkastas. Nu får förvaltningen börja om och titta på vilka konstgräsalternativ som finns på marknaden när det är dags att byta ut befintliga konstgräs.”

Anteckningar från Teams-mötet:

Kultur- och fritidsförvaltningen, Jonas Areheim

Delprojekt 2. Konstgräsplaner

Jonas berättade om att man försökt göra om en konstgräsplan till naturgräsplan, men det lyckades inte. Arbetar på en upphandlingsplan.

Vid Vångavallens konstgräsplan har man satt fällor, som fungerar bra. Man har beställt fler fällor till andra banor. Kultur- och fritidsförvaltningen planerar att förse alla banor med fällor. Det diskuterades alternativa material, men varken biofill eller kork fungerar. Lilian påpekar att då måste man fånga upp granulaten i stället. Ska titta på referenser från andra kommuner, och vad man har gjort där. Man ser över var man kan sätta extra sarger. Carina frågade om det blivit något granulatavfall? Jonas svarar att rensningsmaskinen återför granulaten till banan.

Josefin tillade att EU har utrett ett förslag på gränsvärde om 7 g/m² konstgräsplan och år. Krav kan ställas på att följa gränsvärdet vid upphandlingen. Jennie frågar om konstgräsplanernas existensberättigande? Jonas svarar att det är nog inte politiskt gångbart att avveckla konstgräsplanerna.

Bildningsförvaltningen redovisar följande:

”Bildningsförvaltningens redovisning kring åtgärder för att minska spridningen av mikroplaster 2022

Konstgräsplaner Bildningsförvaltningens elever följer rutinerna för rengöring av skorna med hjälp av skoborstarlådorna efter att de använt konstgräsplanerna.”

Anteckningar från Teams-mötet:

Bildningsförvaltningen, Mats Sandberg

Delprojekt 2. Konstgräsplaner.

Mats berättade att man följer rutiner vid konstgräsplanerna, eleverna använder skoborstarlådorna. Kultur- och fritidsförvaltningen har ansvar.

Delprojekt 3. Gummibaserade fallskyddsytor och multiplaner

Tekniska serviceförvaltningens Stadsmiljöavdelning (Park och Natur), Fastighetsavdelning samt Trelleborg Kretslopp och vatten. Bildningsförvaltningen, samt AB TrelleborgsHem delar ansvar för Delprojekt 3. Gummibaserade fallskyddsytor och multiplaner.

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning har under hösten 2019 utfört inspektioner på kommunens lekplatser och förelagt tekniska servicenämndens parkavdelning att inkomma med förslag till åtgärder enligt delprojektet. Miljöavdelningen har år 2022 ställt frågor vid tillsyn av fastighetsägare, om det finns gummibaserade fallytor på fastigheterna.

Bildningsförvaltningen redovisar följande:

”**Gummiytor** Vid nyanläggning/underhållsåtgärder av lekplatser och multiplaner bör andra alternativ än gummiytor övervägas, exempelvis grus eller annat material. Grus på skolgårdar skapar dock ett stort merarbete i form av städning utomhus och lokalvård inomhus samt att tillgängligheten minskar.”

Anteckningar från Teams-mötet:**Bildningsförvaltningen, Mats Sandberg****Delprojekt 3. Gummibaserade fallskyddsytor och multiplaner.**

”Avseende gummiytorna har Fastighetsavdelningen ansvaret. Materialen är en avvägning med hänsyn till tillgänglighet.”

AB TrelleborgsHem redovisar följande:

De ska överväga andra alternativ än gummiytor vid nyanläggning och underhållsåtgärder av exempelvis lekplatser och multiplaner.

Delprojekt 4. Industriell produktion och hantering av primärplast

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning har ansvaret för tillsyn enligt miljöbalken avseende Delprojekt 4. Industriell produktion och hantering av primärplast.

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning utför under hösten 2022 tillsyn enligt Delprojekt 4. Industriell produktion och hantering av primärplast på 6 olika plastföretag. Vid tillsynsbesöken tas frågan upp om hur företagen förhindrar att plast tillförs till spillvatten, dagvatten och till omgivningen via luft, samt påpekar vikten av återvinning av plastspån och plastavfall på dessa industrier.

Delprojekt 5. Tvätt av syntetfibrer

Tekniska serviceförvaltningen, Trelleborg Kretslopp och vatten och Intern Serviceavdelning, samt Samhällsbyggnadsförvaltningen miljöavdelning har delat ansvar för Delprojekt 5. Tvätt av syntetfibrer.

Tekniska serviceförvaltningen, Trelleborg Kretslopp och vatten, redovisar följande:

”5. Tvätt av syntetfiber

Möllers tvätt har flyttat produktionen till Limhamn och var därför inte längre aktuell för miljötillsyn i Trelleborg. Miljöavdelningen tillsammans med Kretslopp och vatten besökte kvarvarande, mindre verksamheter som bedriver tvättverksamhet under hösten 2021. Verksamheterna informerades om mikroplasthandlingsplanen och vikten av förebyggande åtgärder, till exempel luddlådor, filter och kemikalieanvändning.

Kommunen tvättar också i egen regi, bland annat via lokalvården, men även andra verksamheter tvättar sannolikt i egna maskiner (förskolor, skolor, idrottsanläggningar med flera). Tvätt i kommunen sker inte samordnat, utan i ett stort antal vanliga hushållstvättmaskiner ute på respektive anläggning. Om åtgärder som filter eller luddlådor ska införas blir det i dagsläget på väldigt många

tvättenheter. Internservice för dialog med Fastighet om möjlighet att starta ett kommunalt tvätteri och tittar efter lämplig lokal.

I april 2021 efterfrågade Kretslopp och vatten och Miljöavdelningen rekommendationer från Naturvårdsverket avseende tvättmaskiner och filter kopplat till mikroplast. Svaret blev att det var för tidigt för att gå ut med rekommendationer från deras sida. Vid nästa revision av Ekodesignförordningen (senast 2027) ska EU-kommissionen bedöma om nya krav för att minska mikroplast i vattenutloppet, såsom krav på filter, ska införas.

Stockholms kooperativa bostadsförmedling, Lundbergs Fastigheter i Göteborg och Uppsalahem testar The Mimbox, ett filtersystem som kopplas till befintliga tvättmaskiner. Enligt leverantören Mimply avskiljer systemet mikroplaster samtidigt som det reducerar vatten- och energianvändningen. Under 2021 fick företaget bidrag från EIC (EU) för att kunna kommersialisera Mimboxen och det finns nu möjlighet att beställa via Mimplys hemsida.”

**Anteckningar från Teams-mötet
Internservice, Tekniska serviceförvaltningen, Katarina Wennryd
Delprojekt 5. Tvätt av syntetfibrer**

Katarina talade om att vid nästa upphandling ska man se över innehållet i rengöringsmedel. Uppbyggnaden av ett kommunalt tvätteri är en pågående dialog med Fastighetsavdelningen, det är svårt att hitta lokaler. Just nu lämnas tvätt på privata tvätterier. Trelleborgs kommun har ca 300 tvättmaskiner, fördelade i förskolor, skolor, äldreomsorgen mm. Tvätt hanteras på olika sätt, oftast tvättas tvätten på plats i varje verksamhet, en del verksamheter i kommunen lämnar sin tvätt till externa tvätterier.

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning utförde tillsyn enligt miljöbalken under hösten 2021 tillsammans med Vatten och avloppsenheten på 3 tvätterier i kommunen. Miljöavdelningen påtalade vikten av att installera ”luddlådor” som samlar upp små fibrer och vid inköp satsa på tvättmaskiner med filter för att samla upp mikroplasten. Miljöavdelningen har under hösten 2022 utfört uppföljning av tillsynen.

Delprojekt 6. Båtbottenfärger

Tekniska serviceförvaltningens Stadsmiljöavdelning, Enheten för småbåtshamnar och AB Visit Trelleborg delar ansvar för Delprojekt 6. Båtbottenfärger. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedriver dessutom tillsyn enligt miljöbalken på småbåtshamnarna.

**Anteckningar från Teams-mötet:
Tekniska serviceförvaltningen, Stadsmiljöavdelningen, Kristoffer Tonning:
Delprojekt 6. Båtbottenfärger**

Kristoffer berättade att eventuellt kan enheten för Småbåtshamnar gå över i Kommunledningsförvaltningen, ärendet är dock återremitterat, så enheten för Småbåtshamnar har fortfarande ansvar för drift och underhåll. Man har börjat titta på spolplatta för Gislövs Hamn.

Man har börjat titta på skräpsugar, men dessa kräver mycket tillsyn. Enheten har prioriterat muddring i småbåtshamnarna de senaste åren.

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning redovisar följande:

Miljöavdelningen har under 2022 utfört tillsyn på småbåtshamnarna Skåre, Gislöv och Smyge småbåtshamnar. Vid inspektionen diskuterades inköp av s.k. Sea Bins, för att samla in plastpartiklar, men dessa anses inte vara ekonomiskt försvarbara, eftersom det krävs flera Sea Bins per hamn och tömning krävs dagligen. Ingen hamn är försedd med båtbottnenspolning eller tvätt. Arbete som spolning, målning och slipning ska ske på uppställningsplatserna och med skyddande underlag, enligt de lokala föreskrifterna. Enligt överenskommelse ska Tekniska serviceförvaltningen/Småbåtshamnar utreda vad en spolplatta eller utrustning för motsvarande service skulle kosta för Gislövs hamn. I Smyge hamn erbjuds båtbottnensanering och målning av privat aktör.

Miljöavdelningen planerar att under år 2023 att utföra tillsyn enligt miljöbalken på ett företag som utför båttvätt vid uppställningsplats på Sjöviksvägen.

Delprojekt 7. Nedskräpning

Tekniska serviceförvaltningens Stadsmiljöavdelning (Gata, Park och Natur), (Trelleborg Kretslopp och vatten) och Bildningsförvaltningen har delat ansvar för Delprojekt 7. Nedskräpning.

Tekniska serviceförvaltningen, Trelleborg Kretslopp och vatten, redovisar följande:

”7. Nedskräpning

Nedskräpning är en stor spridare av sekundär mikroplast. Kretslopp och vatten har genomfört ett antal åtgärder för att minska nedskräpningen.

En av dem är kampanjen ”Plast i påse” som uppmanar Trelleborgs kommuns invånare att samla in sina plastförpackningar i en påse som knyts ihop innan den slängs i avfallskärlet. Vid tömning av avfallskärl är flygande plast, speciellt mjukplast, förekommande och kampanjen är ett steg för att minska nedskräpning på detta sätt. Plast i påse har visats på informationsblad, på Trelleborgs kommuns hemsida samt att representanter från Kretslopp och vatten har också pratat om kampanjen på Framtids- och innovationsdagen samt Hamnens dag.

Kretslopp och vatten har varit med och tagit fram en nudging föreläsning till högstadieelever för Fimpfritt Trelleborg.

I samrådsgruppen för Kretsloppsplanen 2022-06-20 genomfördes en föreläsning av Mats Larsson från IUC Syd angående ett upphandlings projekt för cirkulära plastprodukter. Förhoppningen är att resultatet ska mynna ut i en upphandlingspolicy som Trelleborgs kommun får ta del av.

Det har också genomförts städningar i kommunen

2022-03-01 – 2022-05-31 skräpplockardagarna, med tillkommande informationskampanjer med Håll Sverige Rent.

Kusträddadag 2022-05-07 där avfallskärl ställdes längst kusten med uppmaning att städa.”

**Anteckningar från Teams-mötet:
Internservice, Katarina Wennryd
Delprojekt 7. Nedskräpning**

Sommaren 2022 anställer Internservice ungdomar, som plockar skräp och mäter skräp, dock inte hela kuststräckan, endast vid Dalabadet. Skräplockning sker dagligen över hela kommunen. Stränderna har tillsyn dagligen.

**Anteckningar från Teams-mötet:
Tekniska serviceförvaltningen, Stadsmiljöavdelningen, Park och Naturenheten,
Mark Huisman
Delprojekt 7. Nedskräpning**

Mark berättade att Park- och Naturenheten även är med och sponsrar föreningen Städa Sverige. Städning har skett vid Flaningen och Beddinges kuststräcka. Tre personal städar året om, anlitar en ny entreprenad som sopar med sopmaskin på heltid. Skyddsfordon måste medfölja vid städning av gatorna, så man kan inte städa så ofta på gatorna. Städning av Albäck och Dalabadet är prioriterat.

Bildningsförvaltningen redovisar följande:

”Skräplockning Varje vår deltar Trelleborgs kommun i Håll Sverige Rents aktion mot nedskräpning. Runt om i landet plockar förskolor, skolor, föreningar, företag och privatpersoner skräp, både för att göra sin närmiljö lite finare och för att visa att nedskräpning påverkar vår miljö och inte är tillåten. Källsortering Verkat för ytterligare insatser för att minska nedskräpningen i kommunen. Till exempel borde förskolor och skolor få organiserad källsortering av bl.a. plast. Detta borde styras genom ett kommunövergripande beslut.”

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning och planavdelning redovisar följande:

Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning och planavdelning har tillsammans med Tekniska serviceförvaltningens avdelning Trelleborg Kretslopp och vatten samt Stadsmiljöavdelning, Bildningsförvaltningen, Kommunledningsförvaltningens kommunikationsenhet, ANDTS-samordnaren på Kultur- och fritidsförvaltningen samt Citysamverkan arbetat med ett projekt ”Fimpfritt Trelleborg” inom Delprojekt 7. Nedskräpning. Uppsättning av 30 askkoppar med olika illustration-dikter och illustrationer på i Trelleborgs Centrum. Fokus ligger på att fimpar transporteras till havet och vattendrag och stör djurlivet där. Invigning av askkopporna skedde på Framtidsdagen 2022-03-21. På Trelleborgs hemsida ligger texten ”Visionen om ett Fimpfritt Trelleborg Nu ska rökarna få hjälp att göra rätt och Trelleborg ska bli en stad ren från fimpar och snus på marken och i havet! Till år 2030 ska Trelleborgs kommuns gator och torg vara helt rena från fimpar och snus. Det är kommunens vision med projektet Fimpfritt Trelleborg.” Etapp II startar under hösten 2022 med uppsättning av fler askkoppar i staden.

Tekniska serviceförvaltningen, Stadsmiljöavdelningen, Park- och Naturenheten, redovisar följande:

”Angående Stadsmiljöavdelningens arbete med mikropåsar i praktiken har endast en förändring skett, nämligen uppsättning av ett antal askkoppar, som samlar

fimpar. I övrigt är det samma åtgärder som tidigare avseende städning av staden/kommunen samt hantering av uppsamlingsbrunn på en av lekplatserna. Vi har också genomfört en skräpmätning under överinseende av Håll Sverige Rent denna sommar.”

Anteckningar från Teams-mötet:

Tekniska serviceförvaltningen VA- och avfallsavdelningen, Carina Eklund: Delprojekt 7. Nedskräpning.

Carina talade om

- Att det har varit Infokampanj Plast i påse + Plastpaketet på Fagerängsdagen, om att minska plastanvändning, dagen drog till sig många barn, och man ska jobba vidare med konceptet att anpassa information till barn.
- Att det ska hållas möte om Kretsloppsplanen 2022-06-20, där man tar upp Cirkulär upphandling av plastprodukter, projektresultatet mynnar ut i upphandlingspolicy
Förebyggande arbete mot nedskräpning
Infokampanjer enligt HSR, Skräpplockardagarna 2022-03-01-2022-05-31.
Kusträddaredagen 2022-05-07, kärl finns på stränderna. Skåre byalag aktiva
Fimpfritt Trelleborg – nudging-projekt att hjälpa rökare att göra rätt och fimpa i de askkoppor som satts upp. Räkna fimpar.
Kostnader för kampanjer? Det skulle behövas en person som kan administrera Skräpplockardagarna mm.
Carina undrade vem som ska ansvara för information och vem ska bära kostnader för kampanjer. Pengar måste ansökas varje budgetperiod enligt Kommunfullmäktige.

AB Trelleborgs Hem redovisar följande:

”Se över fastighetsbeståndet gällande placeringen av papperskorgar och vid behov ställa ut fler. Ta extra hänsyn till behov och placering av papperskorgar vid all nyproduktion för att minimera nedskräpningen.”

Trelleborgs Hamn AB redovisar följande:

”Arbetet med att minska skräp i hamnen har fortlöpt på samma sätt som föregående år, med undantag från anställandet av en person som bland annat aktivt plockar skräp i hamnen kontinuerligt. Detta minskar mängden plast som hamnar i hamnbassängen och som bryts ner till mikroplaster.”

Delprojekt 8. Upphandling i Trelleborgs kommun

Kommunledningsförvaltningens upphandlingsenhet har delat ansvar tillsammans med samtliga förvaltningar och bolag för Delprojekt 8. Upphandling i Trelleborgs kommun.

Upphandlingsenheten redovisar följande:

”Det är inte vi på upphandling som ställer kraven kring mikroplaster utan det är beställarna ute i kommunen i deras inköp. Tex beställare för konstgräsplan, städkemikalier och dylikt. Detta innebär att det vi på upphandling gjort går direkt in i vad personerna ute i organisationen antagligen redan skrivit och skickat in till er på miljö.”

Bildningsförvaltningen redovisar följande:

”Upphandling/inköp Förskolor och skolor ska ta hänsyn vid upphandling av alltifrån byggmaterial vid ny anläggning/underhåll till inköp av leksaker för att inte utsätta barn och ungdomar för onödiga hälsorisker. I detta ingår även spridning av plast och plastavfall.

Från måltidsavdelningen: Måltidsavdelningen med tillagningskök och mottagningskök samt äldreomsorgen deltar också i ett nätverk för att minska plaster i tex serveringskärl i bespisningarna. För att inte öka mängden plast vid behov av engångsmaterial under pandemin har fokus legat på att byta ut mot ökad andel engångsmaterial av papper och träbaserade bestick. Från lokalprogrammen Riktlinjerna i naturskyddsföreningens ”operation Giftfri förskola för kommuner” ska vara vägledande framför allt vid val av material. Separat diskinlämning med sopsortering och tydligt envägs flöde ut ur matsalen. Sopsortering med fraktioner minstmotsvarande det som finns i hemmen.”

AB TrelleborgsHem redovisar följande:

”Ställa krav gällande förekomster av mikroplast vi alla upphandlingar. Kraven gäller allt ifrån byggmaterial till emballage mm”

Delprojekt 9. Avloppsreningsverkens roll avseende utsläpp av mikroplaster och läkemedelsrester i utgående vatten och slam

Tekniska serviceförvaltningen, Trelleborg Kretslopp och vatten, ansvarar för Delprojekt 9. Avloppsreningsverkens roll avseende utsläpp av mikroplaster och läkemedelsrester i utgående vatten och slam. Länsstyrelsen Skåne är tillstånds- och tillsynsmyndighet för avloppsreningsverken i Trelleborgs kommun.

Tekniska serviceförvaltningen, Trelleborg Kretslopp och vatten, redovisar följande:**”9. Avlopp**

Möjlig informationskampanj om penseltvätt riktad mot hushåll. Färg innehåller många oönskade ämnen som inte ska förekomma i avloppet, vattenbaserad färg bland annat mikroplast. Helst hade vi velat invänta en smidig, penseltvätt för privat bruk, men frågan är hur lång tid det kommer ta innan det finns på marknaden. Ett företag som heter Lava Brush utvecklar en penseltvätt för målare.

Tvättvatten från rengöring av gummiytor bör inte släppas till spill- eller dagvattnet, åtminstone inte utan föregående, adekvat rening. Det förekommer höga halter av mikroplast i tvättvatten från maskinrengöring av gjutet gummigranulat och fallskyddsplattor. Regelbunden rengöring, både torrstädning och maskintvätt, är en viktig strategi för att minska mikroplastutsläpp från gummiytorna. Det gäller dock att tvättvattnet omhändertas och inte släpps vidare orenat. Stadsmiljöavdelningens entreprenör skulle tvätta gummimattor från ett utegym och önskade en utsläppspunkt för tvättvattnet under 2021. Kretslopp och vatten nekade utsläpp av sådant tvättvatten till kommunalt nät, då verksamhetsutövaren inte kunde redogöra för vattnets föroreningsinnehåll eller hade någon lämplig plan för rening.

Frågan om mikroplast har lyfts och behandlas i tillståndsprocesserna för utbyggnad av kommunens avloppsreningsverk. Förslaget på framtida reningsprocess i ansökt verksamhet för Trelleborgs avloppsreningsverk skulle möjliggöra avskiljning av mikroplaster i slutpoleringssteget, som exempelvis kan utgöras av ett sandfilter. För Smygehamns avloppsreningsverk ansågs det inte motiverat att införa någon särskild rening av mikroplaster inom ramen för ansökan." Dessutom har Trelleborg Kretslopp och vatten lämnat en bilaga till redovisningen.

Delprojekt 10. Rening av havet utanför Trelleborgs kommuns kust

Trelleborgs Hamn AB har delat ansvar med tekniska serviceförvaltningens Stadsmiljöavdelning, Småbåtshamnar för Delprojekt 10. Rening av havet utanför Trelleborgs kommuns kust.

Anteckningar från Teams-mötet:

Trelleborgs Hamn AB, Jennie Folkunger:

Delprojekt 10. Rening av havet utanför Trelleborgs kommuns kust.

Jennie förtydligade att Trelleborgs Hamn AB inte har anställt en person till för avfallshantering, utan det är Jennie som arbetar med frågorna.

ROV (Remotely Operated Vehicles) för skräpplockning till havs kräver en halvtidstjänst, och det blir för dyrt. Skräpplockning pågår i hamnen, men det är svårt eftersom man inte får gå fritt inom hamnens område. Har kontakt med Sysav för att optimera sophantering, och arbetar för sopsortering både för hamnens verksamhet och för besökare. En utmaning är att få besökare med så olika nationaliteter som passerar hamnen att sopsortera.

Delprojekt 11. Information

Kommunledningsförvaltningens kommunikationsenhet har delat ansvar tillsammans med samtliga förvaltningar och bolag avseende Delprojekt 11. Information.

Kommunledningsförvaltningens kommunikationsenhet redovisar följande:

Kommunledningsförvaltningens kommunikationsenhet har på Trelleborgs hemsida publicerat "Samla dina plastförpackningar i påse och värna miljön" 2022-03-17, och "Visionen om ett Fimpfritt Trelleborg", inför Framtids och innovationsdagen 2022-03-21.

Tekniska serviceförvaltningen har 2021-05-17 uppdaterat sidan om Dagvatten och 2021-04-19 Kommunalt avlopp på Trelleborgs hemsida. Tekniska serviceförvaltningen har 2021-09-15 publicerat artikeln "Lite skräp på marken påverkar väl inte dig?" om utställningarna på Rådhusorget 15–28 september 2021 och på Stortorget 29 september till 20 oktober 2021.

Tekniska serviceförvaltningen har publicerat sidor på Trellet om Skräpplockardagarna 2022-03-01-2022-05-31 och Kusträddardagen 2022-05-07. Kusträddardagen publicerades även på Trelleborgs Facebook-sida.

Kommunledningsförvaltningens kommunikationsenhet kommer att publicera en nyhetsartikel på Trelleborgs kommuns hemsida utifrån rapporterna som inkommit till miljöavdelningen, i syfte att åskådliggöra arbetet med Handlingsplan mikroplaster för medborgare i kommunen.

Alla förvaltningar och bolag uppmanas att ta kontakt med Kommunikationsenheten när dessa har några nyheter att berätta avseende sitt arbete med Handlingsplan mikroplaster.

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill slutligen passa på att tacka alla förvaltningar och kommunala bolag för det utomordentliga arbete som har lagts ner och kommer att läggas ner på att minska spridningen av mikroplaster och annat mikrokröp i Trelleborgs kommun!

Bilagor

Bilaga 1. Rapportering från förvaltningarna och kommunala bolagen avseende Handlingsplan mikroplaster, Tekniska serviceförvaltningen, Bildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, AB TrelleborgsHem, Trelleborgs Hamn AB

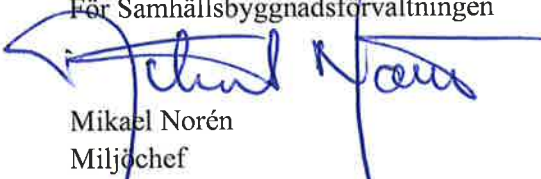
Bilaga 2. Rapportering från förvaltningarna och kommunala bolagen avseende Handlingsplan mikroplaster, Tekniska serviceförvaltningens Trelleborg Kretslopp och vatten

Bilaga 3. Rapportering från förvaltningarna och kommunala bolagen avseende Handlingsplan mikroplaster, kommunledningsförvaltningens kommunikations- och upphandlingsenheter

Bilaga 4. Sammanfattning av Teams-mötet 2022-06-07

Bilaga 5. Ansvarsfördelning Handlingsplan mikroplaster 2022-10-17

För Samhällsbyggnadsförvaltningen

Mikael Norén
Miljöchef

Lilian Flygare Ivarsson
Miljöinspektör

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige i Trelleborgs kommun